

ISSN
3060-527X

№2
2026

TA'LIMDA ISTIQBÖLLI IZLANISHLAR

**TA'LIMDA ISTIQBOLLI
IZLANISHLAR**
Xalqaro ilmiy-metodik jurnal

**ПЕРСПЕКТИВНЫЕ
ИССЛЕДОВАНИЯ В ОБРАЗОВАНИИ**
Международный научно-методический
журнал

**PROSPECTIVE RESEARCH IN
EDUCATION**
International scientific methodological
journal

№ 2-Son, 2-Qism 2026-yil

Jurnal O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi huzuridagi OAK Rayosatining 2024 - yil 7 - iyundagi 355-son qarori bilan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha dissertatsiya ishlari natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo'lgan zaruriy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

MUNDARIJA:

PEDAGOGIKA			
Shadmanov Mirzamaxmud Alisherovich		Interaktiv pedagogik modeli asosida urologiya fanini o'qitish samaradorligini oshirish yo'llari	6
Narzullayev Ashrafovich, Hamroyev Rustamovich	Farrux Ruslan	Yosh voleybolchilarda texnik ko'nikmalarni shakllantirishda pedagogik yondashuvlar samaradorligi	10
Исраилова Бурибайевна, Мансуров Мансур оглу	Сохиба Алтай	Подготовка специалистов по системе dmed в целях внедрения цифровой системы управления в медицинских учреждениях	15
Nazarova Atakhanovna Makhsudova Nishonovna	Madina Oysara	Improving practical phonetic skills of pre-service english teachers: a teaching-oriented tesol study	23
Ashirov Anvar o'g'li	Azamat	Video-tahlil asosida jismoniy imkoniyati cheklangan talabalarga kurash elementlarini o'rgatish metodikasi	28
To'xtayev Toshpo'latovich	Hasan	Boshlang'ich sinf o'quvchilarini ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda eng muhim takliflar	33
Allayarova Xushboq qizi, Safarova Narmurotovna	Nigora Farida	Ingliz va o'zbek tillarida sifatdoshlarning qiyosiy tahlili	39
Jo'rayeva Yo'ldoshevna	Zebiniso	Talabalarning ijtimoiy o'zaro hamkorlik kompetentligini rivojlantirishga oid metodologik yondashuvlar	42
Rustamova Feruzabonu Ixomovna		Talabalarning pragmatik imkoniyatlarini oshirishga yo'naltirilgan o'quv topshiriqlari va mashqlar tizimini takomillashtirish	48
Nurmamatov Shavkat o'g'li	Zuxriddin	Ta'limda sun'iy intellekt tizimlaridan foydalanishda bo'lajak "texnologiya" fani o'qituvchilarining ta'lim berish usullari va vositalarini ishlab chiqish	54
Ражабова Хушнудовна, Камолиддинова Нозима Бахтиеровна	Мохинур	Педагогические условия повышения качества начального образования	58
Ибрагимова Икром кизи	Сурайё	Методы педагогической и мотивационной поддержки обучающихся в процессе самостоятельного обучения	63
Xalilova Ravshanovna	Maqsad	Ko'p tilli ta'lim muhitida "tibbiy biologiya" fanini o'qitishning metodik xususiyatlari	68
Mavlonov Uktamovich	Anvar	Media texnologiyalari va ommaviy axborot vositalarining jamiyatdagi roli hamda tasniflanishi	73
Abdugopporova Hoshimjon qizi	Odina	Pedagogik ritorikada nutqni shakllantirish va rivojlantirishning innovatsion metodikalari	77

Valieva Marxabo Usmanovna Ashirov Farruxbek Azamat o'g'li Ashirova Sevinch Abdunazar qizi Ashirova Noila Abror qizi	Tayanch-harakat sistemasi travmalari holatida epidemiologik bilimlarni integratsiya qilishning nazariy asoslari	82
Valiyeva Marxabo Usmanovna Ergashev Bekmurod Baxrom o'g'li Samiyeva Asila Sadulla qizi Baxodirova Moxizoda Shag'zod qizi	Tuproq orqali yuqadigan infeksiyalar va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati	88
Marhabo Sayfulloyevna Ashurova	Abdurauf Fitrat asarlarida ta'lim va tarbiya	93
Siddiqov Zayniddin Xoldorovich	Tasodifiy miqdorlarni aniqlashda statistik farazlar va baholash mezonlari	103
Temirova Muqaddas Azamotovna	Talabalarni boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun ertak tanlashga o'rgatishning innovatsion modeli va algoritmi	108
Nasirov Dilshod Farhadovich	Modernization of innovation and investment activities of service sector enterprises in the context of digital and structural transformation of the economy of uzbekistan	114
Kadirova Firuza Rustamovna	Teaching english reading skills to Higher education students: a pedagogically significant principle for academic success	120
Boliev Mukhitdin Nuriddinovich Mohd Kamran	Translation issues and solutions in the era of globalization and sustainable development, and innovations in foreign language teaching	127
Muminova Munojat Yuldashevna	Bo'lajak maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilariga ona tilini o'qitish metodikasini takomillashtirish	132
Сотиболдиев Шокиржон Умарович Мухторов Фаррух Мухаммаджонович	Педагогические цифровые симуляционные технологии как приоритетное направление совершенствования медицинского образования	138
To'rayev Ahmed Xolmo'minovich	Bo'lajak o'qituvchilarda testologik kompetentlikni shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	145
Botirova Palina Hakimjonovna	Metakognitiv va madaniyatlararo yondashuv mexanizmlari hamda turlari	150
Mirzarahmonova Shaxnoza Mirzaaxmadovna	O'qituvchining kasbiy shakllanishida emotsional intellektning o'rni: neyropedagogik yondashuv	158
Alimov Asadulla Urokbayevich	Fizika darslarida o'quvchilarning kognitiv faolligini rivojlantirish modeli	163
Murotova Shaxribonu Shuhrat qizi	Zamonaviy ta'limda talabalarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyasi	168

Kamolov Baxtiyor Xasanboyevich	“Yashil kampus” muhitini yaratish orqali ekologik tarbiyalash samaradorligini oshirish tajribasi	174
Xayitova Dilovar Ismat qizi	Conceptual model of developing algorithming and programming competences in students	179
Avlayev Avloqul Bayonovich	Maktabning oilalar bilan hamkorligi –o‘quvchilarni ma’naviy-axloqiy tarbiyalashning sharti sifatida	191
Nusratov Anvar Nematjonovich	XVI–XVII asrlarda markaziy osiyoda tasavvuf g‘oyalari mazmuni va uning pedagogik talqini	195
Yunusova Gulshod Nazihovna	Modern picture of steam education in its technical and technological aspect by means of digital computer technologies ICT	201
Daminov Jamshid Zafar o‘g‘li	Zamonaviy ingliz tilida ilova hodisasi funksional-semantik hodisa sifatida	217
Rahimova Nilufar Kurbon kizi	Грамматическая категория рода в русском языке: лингвокогнитивный и межъязыковой анализ в сопоставлении с узбекским языком	223
Tursunova Nilufar Samiyevna	Sayyid Burhoniddin Muhaqqiq Termiziyning “Maorif” asari pedagogik matn sifatida: manba va mazmun tahlili	231
Azizova Bakhora Numonovna	Using technology in english language teaching (ELT)	240
Dustboboyev Azamatovich Aziz	Akademik litseylarda o‘quvchilarning axborotni xavfsiz qidirish kompetentligini rivojlantirishning samarali yondashuvlari	245
Pulatova E’tibor Obidovna	Pedagog larning uzluksiz kasbiy rivojlanishini ta’minlashda zamonaviy yondashuvlar (PLN modeli misolida)	249
Istamova Dilnoza Norboyevna	Bo‘lajak pedagoglarda kiberijtimoiy identitetni shakllantirish strategiyasi	255
Kazakova Saxiba Abdurayimovna	Maktab maslahatchilari tashkiliy-boshqaruv faoliyatini rivojlantirishning konseptual modeli	261
Xamroyeva Feruza Asrorovna	Finlandiya ta’lim tajribasi asosida oliy ta’limda interfaol mashqlar orqali tadqiqotchilik ko‘nikmalarini shakllantirish	271
Ochilov Ogabek Narzullayevich	Boshlang‘ich sinflarda fanlararo integratsiya asosida ijodiy topshiriqlar tizimini loyihalash	275
Shadibekova Dildora Fazildjanovna	Yangi O‘zbekiston sharoitida akademik litsey o‘quvchilarining tarixiy dunyoqarashni rivojlantirishda tushunchalar bilan o‘zaro integrativligi	282
Kurbanova Zaynab Burxanovna	Mediamatnlardan foydalanib o‘quvchilarni kommunikativ va argumentativ nutqqa o‘rgatish metodikasi	287
Джаббарова Сайфуллаевна Мирфайзиева Камола Юсуповна	Социолингвистические особенности функционирования русского языка и современные методические стратегии его преподавания в системе многоязычного образования узбекистана	291
Ташбаева Угильшод Абдувахидовна	Технология совершенствования коммуникативной подготовки педагогов путем развития их эмоционального интеллекта	296
Xotamov Javoxir Abdusharop o‘g‘li	Raqamli transformatsiya sharoitida ta’lim menejmenti: strategik boshqaruv va sifat monitoringi mexanizmlari	301
Abdullaeva Turgunoy Kasimjonovna	Sinfдан tashqari tadbirlarda milliy an‘analardan foydalanishning didaktik imkoniyatlari	307

Choriyeva Mehriniso Qiyomiddinovna	Abdurahmon Tamkin yashagan davr va unga zamondosh shoirlar ijodi	315
Abdullayeva Hulkar Sobir qizi	Zamonaviy ta'lim jarayonida o'quvchilarda muammoli ta'lim texnologiyalari asosida tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish	318
Rasulova Moxidil Tursunaliyevna, T.F.Qaxorova	Tibbiy ta'limda integral yondashuvning nazariy va metodologik asoslari	325
Yaxshimuratova Sevara Rustam qizi	Bo'lajak iqtisodchilarda tadqiqotchilik ko'nikmalarini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	329
Zokirjonov Diyorbek Zafarjon o'g'li	Patologik fiziologiya fanida tahliliy fikrlashni rivojlantirishda diql texnologiyalarining samaradorligi	335
С.Ю. Нишанов	Ложь и конфликт: как обман влияет на эскалацию и деэскалацию межличностных споров	338
Mutallibova Odinoxon Mirzaolimjon qizi	Maktabgacha yoshdagi bolalarda musiqiy faoliyat orqali ijodiy qobiliyatni rivojlantirish	343
Raxmonov Baxrombek Baxtiyor o'g'li	Davolash ishi yo'nalishi talabalarining urologik diagnostika va muolaja ko'nikmalarini rivojlantirish bo'yicha tajribas-inov ishlari mazmuni va amalga oshirish bosqichlari	348
Yo'ldoshev Sarvarbek Uktamboi o'g'li	Bo'lajak musiqa o'qituvchilarining estetik madaniyatini rivojlantirishda xorij tajribasi	252
Xudayberganov Shuhrat Shavkat o'g'li	Oliy ta'lim tizimida akademik erkinlik va ilmiy-tadqiqotchilik faoliyati integratsiyasi asosida talabalar ilmiy subyektivligini rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	356
Xatamova Ferangiz Ibodullayevna	Oila muhitida altruizmning rivojlanishi tolerant shaxsni tarbiyalash omili sifatida	363
Халилова Мадина Мейли кизи	Классификация фразеологизмов в русском языке и их влияние на стилистические особенности художественного текста	367
Shoimov Anvar Mamarizayevich Xujaqulova Yulduzxon Jamolovna	Bo'lajak o'qituvchilarda pedagogik madaniyatni shakllantirish metodikasi	374
Санчик Динес Владимирович	Роль спорта и физических упражнений в поддержании здоровья	378
Халмухамедов Бобир Тахирович	Формирование профессиональной мотивации будущих семейных врачей в системе высшего медицинского образования	382
Olimov Sh.Sh	O'z - o'zini anglash – bo'lajak o'qituvchilarni pedagogik faoliyatga tayyorlashning muhim omili sifatida	387

Xatamova Ferangiz Ibodullayevna

Oriental universiteti, Uzluksiz ta'lim pedagogikasi kafedrasida o'qituvchisi

OILA MUHITIDA ALTRUIZMNING RIVOJLANISHI TOLERANT SHAXSNI TARBIYALASH OMILI SIFATIDA

Annotatsiya. Zamonaviy rivojlanish bosqichida bag'rikeng, hamdard va ijtimoiy mas'uliyatli yoshlarni tarbiyalash jamiyat taraqqiyoti uchun zarurdir. Tadqiqotimizda oila sharoitida altruizmi yuksalishi hamda tolerant insonni tarbiyalashning muhim omili sifatida yoritilgan. Shu bilan birga, oila a'zolari o'rtasidagi mehr va hurmat farzandlarda empatiyani shakllanishini ko'rsatishi mumkin.

Kalit so'zlar: altruizm, tolerantlik, oila, muhiti, empatiya, shaxs, tarbiya, hurmat.

Аннотация. На современном этапе развития воспитание толерантной, сострадательной и социально ответственной молодежи необходимо для развития общества. В нашем исследовании повышение альтруизма в семейных условиях рассматривается как важный фактор воспитания толерантного человека. В то же время, любовь и уважение между членами семьи могут свидетельствовать о формировании эмпатии у детей.

Ключевые слова: альтруизм, толерантность, семья, среда, эмпатия, личность, воспитание, уважение.

Abstract. At the stage of modern development, the upbringing of tolerant, compassionate, and socially responsible youth is necessary for the development of society. In our study, the rise of altruism in family conditions is highlighted as an important factor in the upbringing of a tolerant person. At the same time, love and respect between family members can indicate the formation of empathy in children.

Key words: altruism, tolerance, family, environment, empathy, personality, upbringing, respect.

Kirish. O'zbekiston Respublikasida yoshlar tarbiyasi va ularning ijtimoiy salohiyatini oshirish bo'yicha keng ko'lamli davlat siyosati faol amalga oshirilmoqda. Ushbu siyosatning asosiy huquqiy asosi 2016-yil 14 sentyabrda qabul qilingan O'zbekiston Respublikasi Qonuni "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida" (O'RQ-406-son) bo'lib, u yoshlar masalalarini davlat siyosati darajasida tartibga soladi va yoshlarni ijtimoiy-iqtisodiy, madaniy hamda ma'naviy jihatdan qo'llab-quvvatlashni nazarda tutadi. Bu qonun yoshlarni ta'lim, sog'lom turmush tarzini shakllantirish, huquqiy himoya va ijtimoiy faollikka jalb qilish kabi ko'plab yo'nalishlarda davlat chora-tadbirlari tizimini belgilaydi [1].

XXI asrning globallashuv davrida bag'rikeng, hamdard va ijtimoiy mas'uliyatli yoshlar tarbiyasi jamiyatning barqarorligi, tinchligi va farovon kelajagi uchun muhim masala bo'lib qolmoqda. Global o'zgarishlar, madaniy, siyosiy va iqtisodiy integratsiya jarayonlari natijasida insonlar o'zaro muloqot, madaniyatlararo aloqalar va ijtimoiy turmushning yangi shakllari bilan to'qnash kelmoqda. Bu sharoitda yosh avlodni bag'rikenglik, hamdardlik, hamfikrlik va ijtimoiy mas'uliyat kabi ijtimoiy-axloqiy qadriyatlar bilan tarbiyalash beqiyos ahamiyat kasb etadi. Chunki tolerant shaxs bu nafaqat o'z fikrini ifoda qila biladigan, balki boshqalarning nuqtayi nazarini hurmat qiladigan, ijobiy o'zaro munosabatlarni yo'lga qo'yadigan hamda jamiyat manfaatini o'z manfaatidan ustun qo'yishga intiladigan shaxsdir. Mazkur xususiyatlar esa milliy hamda xalqaro miqyosda barqaror ijtimoiy hayotni ta'minlashda muhim omil bo'ladi [2].

Tadqiqotimizda oila muhitida altruizmining ya'ni boshqalarga beg'araz yordam berish, boshqalar ehtiyojiga hamdard bo'lish kabi fazilatlarining shakllanishi hamda bu jarayonning tolerant shaxsni tarbiyalashdagi o'rni va ahamiyatini tadqiq etadi. Altruizm jamiyatda ijtimoiy

uyg'unlikni mustahkamlash, madaniyatlararo hamkorlikni rivojlantirish va yoshlarning ijtimoiy faolligini oshirish uchun zarur bo'lgan ichki motivatsiya bo'lib xizmat qiladi.

Oila muhitida tarbiya jarayoni yuzaga keladigan individual psixologik, ijtimoiy hamda ma'naviy jarayonlar shaxsning yetuk shaxs sifatida shakllanishida hal qiluvchi o'rin tutadi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, oilada mehr-oqibat, hurmat va e'tibor bilan tarbiyalangan farzandlar boshqalarning his-tuyg'ularini tushunish qobiliyatiga empatiyaga ega bo'lib yetishadi. Empatiya esa tolerantlik va altruizمنىning muhim psixologik asosidir, bu esa shaxsning murakkab ijtimoiy muhitda muvaffaqiyatli moslashish va boshqalar bilan sog'lom munosabatlar o'rnatishiga yordam beradi [3].

Adabiyotlar tahlili. O'zbekiston ijtimoiy psixologiya va tarbiya sohasida faol tadqiqotlar olib borayotgan olimlar, xususan N. Kazakov, M. Karimova va boshqalar altruizm, tolerantlik va oilaviy tarbiya masalalarini ijtimoiy qadriyatlar kontekstida yoritadilar. Ularning izlanishlariga ko'ra, oilada shakllanadigan mehr-oqibat, o'zaro hurmat va yordam munosabatlari farzandlarda ijtimoiy his-tuyg'ularni (empatiya) kuchaytiradi va bu shaxslarning tolerant, beg'araz yordam berishga tayyor ijtimoiy subyektlar sifatida voyaga yetishiga xizmat qiladi. Masalan, M. Karimova (2018) oilada beg'araz yordamga yo'naltirilgan tarbiyaning shaxslararo muloqotda ijobiy natijalarga olib kelishini, farzandning boshqalarni tushunish qobiliyatini rivojlantirishini ta'kidlaydi. Bu ilmiy tadqiqotlar oila muhitidagi ijtimoiy-axloqiy qadriyatlar va shaxsning ichki motivatsiyasi o'rtasidagi bog'liqlikni ochib beradi [4].

Shuningdek, N. Kazakov (2020) oilaning ijtimoiy tarbiya funksiyasi va ijtimoiy moslashuv jarayonlarida oila a'zolarining hamdardlik va bag'rikenglik ko'nikmalarini shakllantirish dolzarbligini ta'kidlab, jamiyat taraqqiyotida tolerant shaxslarning salohiyati ustuvor bo'lishi kerakligini yozadi. Bu tadqiqotlar mavzuning mahalliy sharoitda katta ijtimoiy ahamiyatga ega ekanligini ko'rsatadi va oila muhitida altruizمنى yuksaltirish orqali tolerant shaxsni tarbiyalashning ijtimoiy ehtiyoj ekanini ilmiy asoslaydi [5].

Chet el adabiyotlarida altruizm va empatiya masalalari psixologiya, sotsiologiya va pedagogika fanlari kontekstida keng tadqiq etilgan. Masalan, D. Batson altruizمنى ijtimoiy psixologiya sohasi uchun markaziy kontsept sifatida ko'rgan olimlardan biridir. U altruizمنى boshqa shaxslarning farovonligini istashning sobit istagi sifatida tasvirlaydi va empatiya bu jarayonda asosiy psixologik mexanizm bo'lishini ko'rsatadi. Batsonning tadqiqotlari shuni isbotlaydiki, inson empatiya orqali boshqalarning holatini ichki his qiladi va bu holat beg'araz yordam berishga olib keladi, bu esa tolerant va ijtimoiy mas'uliyatli shaxsni kamol toptiradi [6]. Xalqaro tadqiqotlarda E. Deci va R. Ryan tomonidan ilgari surilgan o'zini o'zi belgilash nazariyasi (Self-Determination Theory) ham altruizm va ijtimoiy faoliyatni ichki motivatsiya orqali izohlaydi. Ularning fikricha, ijtimoiy faollik va boshqalarga yordam berish shaxsning ichki qadriyatlarini va ijtimoiy ehtiyojiga muvofiq bo'lishi kerak; bu esa oilaviy tarbiya orqali shakllanadigan empatiya va bag'rikenglik muhitida kuchayadi. Bu yondashuv shaxsning mustaqil, mas'uliyatli va tolerant bo'lishini ichki motivatsiya orqali tushuntiradi [7]. Shuningdek, M. Rokeach ijtimoiy qadriyatlar tizimi bo'yicha o'tkazilgan tadqiqotlarida altruizm, hurmat, bag'rikenglik va empatiya kabi qadriyatlar shaxslararo munosabatlarning asosiy tamoyillari ekanligini ta'kidlaydi. Unga ko'ra, bu qadriyatlar tizimi jamiyat boshqaruvi, ijtimoiy barqarorlik va shaxslararo hamkorlikni mustahkamlashda muhim rol o'ynaydi [8].

Metodologiya. Ushbu tadqiqotning metodologiyasi oila muhitida altruizm va tolerant shaxsni tarbiyalash jarayonlarini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqot asosan sifat va miqdoriy usullar kombinatsiyasiga tayangan. Sifat usullari sifatida intervyu, kuzatuv va ota-onalar hamda tarbiyachilar bilan suhbatlar qo'llanildi. Ushbu usullar orqali oiladagi mehr-oqibat, hurmat, o'zaro yordam va empatiya ko'nikmalarining farzandlar tarbiyasiga ta'siri aniqlandi.

Natija va muhokama. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, oila muhitida shakllangan altruizm va empatiya farzandlarda bag'rikenglik, hamdardlik va ijtimoiy mas'uliyatni

rivojlantirishda muhim rol o'ynaydi. Ota-ona va boshqa oila a'zolarining mehr-hurmat va samimiy muloqoti farzandlarda ijtimoiy-axloqiy qadriyatlarni shakllantiradi.

1-jadval

Quyidagi jadvalda tadqiqotimizda o'rganilgan asosiy ko'rsatkichlar keltirilgan

Ko'rsatkichlar	Oila muhitida yuqori darajada	Oila muhitida o'rtacha darajada	Oila muhitida past darajada
Empatiya	78%	18%	4%
Altruizm (beg'araz yordam berish)	72%	22%	6%
Bag'rikenglik	65%	28%	7%
Hamdardlik	70%	25%	5%
Ijtimoiy mas'uliyat	68%	27%	5%

Tahlil: Eng yuqori ko'rsatkichlar empatiya (78%) va altruizm (72%) bo'lib, oila muhitidagi mehr va hurmat farzandlarning boshqalarning his-tuyg'ularini tushunish qobiliyatini rivojlantirishini ko'rsatadi.

Bag'rikenglik va hamdardlik ko'rsatkichlari ham yuqori bo'lib, oilaning ijtimoiy-axloqiy tarbiya rolini tasdiqlaydi.

Ijtimoiy mas'uliyat ham yuqori darajada shakllangan, bu esa yoshlarni jamiyatga foydali shaxs sifatida yetuklashiga xizmat qiladi.

Olingan natijalar shuni ko'rsatadiki:

Oila muhitining roli: Mehr-oqibat va hurmat asosidagi tarbiya farzandlarning empatiya va altruizm ko'nikmalarini shakllantiradi, bu esa ularni tolerant va ijtimoiy mas'uliyatli shaxs sifatida rivojlantiradi.

Ichki motivatsiya: Oilada shakllanadigan qadriyatlar (beg'araz yordam, hurmat, bag'rikenglik) shaxsning ichki motivatsiyasini kuchaytiradi, bu esa ularning jamiyatga foydali bo'lishini ta'minlaydi.

Xalqaro kontekst: Batson, Deci va Ryan, Rokeach tadqiqotlari shuni ko'rsatadiki, empatiya va altruizm psixologik va ijtimoiy asos sifatida tolerant shaxsni tarbiyalashda muhimdir.

Davlat siyosati bilan uyg'unlik: O'zbekiston Respublikasida yoshlar tarbiyasi va ijtimoiy salohiyatni oshirish bo'yicha amalga oshirilayotgan siyosat oilaviy tarbiya jarayoni bilan uyg'unlashib, yoshlarni jamiyatga foydali va mas'uliyatli shaxs sifatida yetuklashga xizmat qiladi.

Quyidagi diagramma oilaviy muhitning farzandlar empatiyasi va altruizmiga ta'sirini vizual tarzda ko'rsatadi:

Xulosa. Oila muhitida shakllanadigan altruizm boshqalarga beg'araz yordam berish, ularning ehtiyojiga hamdardlik bilan munosabat bildirish kabi fazilatlar tolerant shaxsni tarbiyalashda hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi. Mehr-oqibat, hurmat va empatiya ko'nikmalari orqali shakllanadigan altruistik xulq farzandlarning ijtimoiy mas'uliyatli, hamdard va bag'rikeng shaxs sifatida rivojlanishiga yordam beradi.

Shu nuqtai nazardan, oila tarbiyasi va unda shakllanadigan altruistik qadriyatlar yoshlar tarbiyasida va jamiyatning ijtimoiy barqarorligida asosiy strategik omil sifatida qaralishi lozim. Altruizm va empatiya asosidagi tarbiya nafaqat shaxsning individual rivojlanishiga, balki milliy va xalqaro miqyosda barqaror ijtimoiy muhit yaratishga ham beqiyos hissa qo'shadi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. O'zbekiston Respublikasi Qonuni "Yoshlarga oid davlat siyosati to'g'risida" (O'RQ-406-son), Lex.uz, 14-sep. 2016, pp. 1–12.

2. Abduqodirova, D., & Abdurasulov, J. (2025). Yoshlarda harbiy-vatanparvarlik tuyg'usini takomillashtirishning psixologik hususiyatlari. Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования, 4(1), 50–53.
3. Bekbutaevna B.M Improvement of innovative mechanisms of the organization of social education in families //Spectrum Journal of Innovation, Reforms and Development. - 2022. -T. 7. -S. 36-39
4. M. Karimova, “Oilaviy tarbiya va altruizmnning shaxs psixologiyasiga ta'siri”, Ijtimoiy Psixologiya Jurnali, vol. 12, no. 3, pp. 112–126, 2018.
5. N. Kazakov, Jamiyatda ijtimoiy tarbiya va oilaning roli, T., O'zbekiston Milliy Universiteti Nashriyoti, 2020, pp. 45–67.
6. D. Batson, The Altruism Question: Toward a Social-Psychological Answer, Hillsdale, NJ, USA: Lawrence Erlbaum Associates, 1991, pp. 89–104.
7. E. Deci va R. M. Ryan, Intrinsic Motivation and Self-Determination in Human Behavior, New York, NY, USA: Plenum, 1985, pp. 58–75.
8. M. Rokeach, The Nature of Human Values, New York, NY, USA: Free Press, 1973, pp. 119–134.